

Інформаційний захід 20 Жовтень 2022 року

TRiiO консультативний центр

- Створення резюме
- Створення та відправка заявок
- Особисті поради (наприклад, щодо процесу подачі заявки, пошуку роботи)
- Запис за телефоном 031 311 91 55
- У TRiiO, як правило, розмовляють німецькою, та всі документи складаються німецькою мовою. Якщо Ви маєте при собі документи не німецькою мовою, вони повинні бути попередньо перекладені німецькою мовою.
- Приведіть перекладача, якщо Ваших знань німецької мови недостатньо

Компетентнісний центр з питань роботи КА, Берн

Декілька слів про КА

Компетентнісний центр з питань роботи КА здійснює підтримку осіб, що довгий строк є безробітними, у їхній професійній та соціальній інтеграції та є частиною міста Берн (входить до Управління соціального захисту, Управління з питань освіти, соціального забезпечення та спорту BSS). Замовниками Компетентнісного центру є кантон, а також місто Берн як направляючий орган.

Цільові групи:

- Молодь (пошук місця практики, підготовчі курси та стажування)
- Одержувачі соціальної допомоги
- Біженці/тимчасово переміщені особи (включно з підготовчою практикою та стажуванням)
- Особи зі статусом захисту С

Семинар «Індивідуальний супровід під час подання заявки на роботу» (на основі воркшопів консультативного центру TRiiO).

Процес подачі заявки

<https://www.triiio.ch/bewerbung/>

- Крок 1: Пошук роботи (онлайн, або зателефонуйте або зверніться безпосередньо до компанії)
- Крок 2: Підготуйте повний пакет заяви
- Крок 3: Подайте заявку електронною поштою / онлайн або принесіть її особисто
- Крок 4: Відвідайте співбесіду
- Крок 5: Обов'язок подати заявку на статус S (роботодавець має подати запит на дозвіл на роботу для Вас) та підписати трудовий договір

Крок 1: Пошук роботи

<https://www.triiio.ch/bewerbung/stellensuche/>

Jobs4Ukrainians (робота для українців)

- <https://www.jobcloud.ch/c/en/ukraine-friendly-jobs-switzerland>
- https://www.jobs.ch/de/?_ga=2.52674603.2081664999.1651738359-1051989391.1651738359 => Робота у німецькомовній Швейцарії
- https://www.jobup.ch/fr/emplois/?term=jobs4ukrainians&_ga=2.125013001.2081664999.1651738359-1051989391.1651738359 => робота у франкомовній Швейцарії
- <https://swiss-jobs-for-ukraine.ch/>
- <https://www.randstad.ch/jobs-fuer-ukrainer/>
- <https://temppersonal.ch/permit-s.html>
- Гастрономія: <https://www.gastrobern.ch/anmeldung-arbeitssuche-ukr>
- Потрібні вчителі та помічники класних керівників: https://www.akvb-unterricht.bkd.be.ch/de/start/migration/fluechtlingskinder-in-der-volksschule/fluechtlingskinder-aus-der-ukraine.html#textimage_876659718

- IT: <https://itcareers-withoutborders.org/>

Добірка загальних порталів вакансій

- [Ви можете знайти добірку загальних порталів вакансій на нашій домашній сторінці](#)
- www.jobs.ch
- www.jobscout24.ch
- www.job-room.ch
- www.hotelcareer.ch
- www.jobagent.ch
- www.indeed.ch
- власні портали вакансій компаній: Migros, Coop, Swisscom...

Перевірка оголошення

Уважно перегляньте оголошення про роботу та перевірте профіль вимог. Чи відповідають ваші навички та компетенції переліченим вимогам?

- Чи вказан кінцевий термін подачі заявок?
- Чи маю я необхідну підготовку?
- Чи потрібен мені попередній досвід у цій сфері?
- Які мови мені потрібно знати?
- Чи потрібні мені водійські права чи навіть власний автомобіль?
- Як отримати заявку: поштою, електронною поштою чи через онлайн-форму?

Крок 2: Підготуйте повний пакет заяви

- Лист-заявка
<https://www.trio.ch/bewerbung/bewerbungsbrief/>

- Резюме із фото
<https://www.trio.ch/bewerbung/lebenslauf/>

можливі шаблони резюме

- www.canva.com
- bewerbungsmanagement.ch
- lebenslauf.com

- Інші важливі документи, такі як:
  - Довідки про роботу
  - Сертифікат кваліфікації
  - Дипломи
  - Підтвердження проходження курсів
  - Мовні сертифікати
  - тощо

Визнання дипломів та навчання

Визнання дипломів вимагається лише для регламентованих професій.

- Список регламентованих професій (німецькою мовою):
https://www.sbf.admin.ch/dam/sbf/de/dokumente/2016/08/reglementierte-berufe.pdf.download.pdf/Liste_regl_Berufe_D.pdf

Визнання диплому коштує від CHF 550 до 1'000. Однак можливі інші ціни в окремих випадках.

- Посилання на вебсайт SBFi з усією необхідною інформацією:
<https://www.sbf.admin.ch/sbf/de/home/aktuell/ukraine.html>

Для нерегламентованих професій достатньо перекладу диплома. Для отримання конкретної інформації зверніться до відповідної галузевої професійної спілки.

- Важливо: знання німецької є обов'язковим для більшості вакансій.
- Наразі потрібні вчителі для українських дітей. Інформація (німецькою) за посиланням:

https://www.akvb-unterricht.bkd.be.ch/de/start/migration/fluechtlingskinder-in-der-volksschule/fluechtlingskinder-aus-der-ukraine.html#textimage_876659718

Підтвердження рівня кваліфікації іноземних дипломів для нерегламентованих професій на сайті Swiss ENIC:

<https://www.swissuniversities.ch/service/anerkennung/swiss-enic>

Для реєстрації та визнання медичних професій: <https://www.redcross.ch/de/unsere-angebot/gesundheitsberufe-anerkennung-und-registrierung>

Вступ до Бернського університету для продовження навчання:

https://www.unibe.ch/ukraine/fuer_studieninteressierte_und_studierende_von_ukrainischen_hochschulen/index_ger.html

Крок 3: Відправлення заяви

Сьогодні заява надсилається зазвичай електронною поштою або безпосередньо через онлайн-платформу в Інтернеті.

Заявка в паперовій формі

Ми рекомендуємо приносити документи з заявою особисто, особливо для незатребуваних заяв у невеликих кампаніях. Якщо Ви хочете надіслати заявку поштою або особисто принести її в компанію, зверніть увагу на наступні моменти:

- Повне досьє: на досьє заявки не повинно бути плям або пом'ятих сторінок, воно повинно бути чистим та охайним.
- Папір: роздрукуйте документи заявки на трохи товстішому папері, наприклад, 100 г/м² (звичайний папір для копіювального апарату = 80 г/м²).
- Папка документів: Підготуйте спеціальну папку документів. Не використовуйте прозорі папки.
- Конверт: використовуйте конверт формату C4 і не складайте документи заявки разом.
- Для поштових відправлень: достатньо франкувати відправлення.

Заява по електронній пошті

Адресу електронної пошти одержувача можна знайти в оголошенні про роботу. Документи для заявки надсилаються через Ваш власний обліковий запис електронної пошти. Лист-заявка, резюме та рекомендації/дипломи додаються до електронної пошти

окремим файлом PDF. У самому електронному листі посилається на оголошення про роботу або вказується, що додаються документи на відповідну посаду.

Заявка через онлайн-платформу

Зараз багато роботодавців приймають заяви лише в електронній формі. У більшості випадків заявник повинен зареєструватися, використовуючи логін. Після того, як персональні дані заявника були внесені у форму, лист-заявку, автобіографію та рекомендації/дипломи у форматі PDF можна додати до форми та надіслати. У разі успішного відправлення онлайн-заявки Ви отримаєте підтвердження.

Крок 4: Підготовка до співбесіди (VG)

Після отримання запрошення на співбесіду

Дослідження власних здібностей:

- Що я добре вмію? Які мої сильні сторони?
- Які в мене є вміння, навички та особисті якості?
- Що в мені цінував керівник?
- У чому я маю досвід?

Яка інформація є про кампанію? => Перейдіть на домашню сторінку кампанії, щоб отримати необхідну інформацію.

- Наскільки велика кампанія?
- Яка кількість співробітників?
- Корпоративна культура / місія / принципи, тощо ...?

Маєте занепокоєння чи невизначеність щодо майбутньої співбесіди (VG)?

- Що мене лякає?
- Що пішло не за планом під час останньої співбесіди? Чому?
- Коли я не почував себе комфортно та впевнено?
- Що пройшло добре?
- Що саме я би хотів виправити під час наступної співбесіди та що мені для цього потрібно?

Питання, які можуть бути поставлені під час співбесіди

Особистість та мотивація:

- Розкажіть нам щось про себе.
- Чому Вам потрібна ця робота?
- Чому останні роки у Вас не було роботи?
- Скажіть мені одну зі своїх сильних сторін і одну зі своїх слабких сторін.
- Чому у Вашому резюме є пробіл?
- Як Ви боретеся зі стресом і шумом?

- Чим Ви займаєтесь у вільний час, щоб зарядитися енергією?
- Чому Вас звільнили / чому звільнились?

Соціальні навички:

- Як Ви поведетесь у конфліктних ситуаціях?
- Як Ви реагуєте на критику?
- Як Ви сприймаєте рішення, із якими незгодні?
- Яким чином Ви висловлюєте критику? (для товаришів по команді та керівників)

Метод роботи / кампанія:

- Що Ви знаєте про нашу кампанію?
- Який досвід у Вас був із (системи, процеси, проєкти, ...)?
- Як Ви себе мотивуєте?
- Ви віддаєте перевагу працювати одному чи в команді? Чому?
- Ви зробили щось не так, як Ви з цим справляєтесь?
- Що для Вас означає «хороша команда»?

→ Практикуйте складні запитання вдома, перед дзеркалом або з партнером. **ВАЖЛИВО:** Промовте відповіді вголос.

Власні запитання для співбесіди

Записуйте лише реальні питання, які Вас дійсно цікавлять! Дозволяється робити нотатки під час розмови, записувати будь-які питання, що виникають, і ставити їх наприкінці.

Можливі запитання:

- З яким персоналом чи відділами мені доведеться працювати?
- Чи можна познайомитися з командою?
- Чи є детальний опис посади?
- Чи можу я відвідати своє майбутнє робоче місце?
- Як для Вас виглядає типовий період інтеграції, скільки він триває?
- Як просуваються Ваші співробітники?
- Коли я можу очікувати Вашого рішення?

Підготовка вдома

Підготуйте папку з запитаннями та копією досьє заявки, письмовими матеріалами та блокнотом, оголошенням про роботу та запрошенням на співбесіду (якщо воно було письмове), розпорядком дня (або мобільним телефоном із планувальником зустрічей). Запишіть ім'я того, хто веде бесіду. Плануйте прибуття. Громадський транспорт, велосипед чи авто? Скільки часу потрібно, щоб дістатись до місця? Чи потрібно мені паркувальне місце? Можливо, ознайомтеся з місцем за кілька днів до співбесіди.

У день співбесіди

Прийміть душ, вимийте волосся, почистіть зуби. Чистий і доглянутий зовнішній вигляд – це важливо! Вдягніть чистий і свіжий одяг та чисте взуття. Що стосується одягу, тут важливо, щоб він відповідав роботі, та ви повинні відчувати себе комфортно в ньому. Приходьте на співбесіду вчасно! Головне правило — за 5-7 хвилин до фактично узгодженого часу.

Перше враження

Рукоштовання (часто пропускається під час «корони»), зоровий контакт, ввічливість, одяг, зовнішній вигляд — все це створює перше враження. Говоріть голосно і чітко та ставте запитання, якщо Ви чогось не розумієте.

Крок 5: Обов'язкове подання заяви на право працевлаштування зі Статусом S

https://www.weu.be.ch/de/start/themen/wirtschaft-und-arbeit/unternehmen/auslaendische-erwerbstaetige/erwerbstaetigkeit-schutzstatus-s.html#textimage_200673716

Для роботи потрібен дозвіл. Роботодавець має подати в економічне управління такі документи:

- Заповнена форма «Початок працевлаштування – іноземні працівники зі статусом захисту S»
- Трудовий договір
- Копія ідентифікаційної картки S (якщо вже є, інакше позитивне рішення про тимчасове надання захисту від Державного секретаріату з питань міграції)
- Копія паспорта (за наявності)

Після цього роботодавець буде проінформований про рішення. Як тільки Ваш дозвіл на роботу буде отримано, Ви можете розпочати роботу.

Трудовий договір

Після усної пропозиції роботи роботодавцем складається письмовий трудовий договір, який підписують обидві сторони. У трудовому договорі повинні бути зазначені як мінімум такі пункти:

- Ваше ім'я та ім'я вашого роботодавця
- Початок трудових відносин (дата)
- Ваша функція, яку Ви будете виконувати
- Ваша зарплата та будь-які надбавки до зарплати
- Тижневий робочий час

- У разі строкових трудових договорів обов'язково вказується закінчення трудових відносин (дата)

Інші важливі пункти (наприклад, понаднормові роботи) також записуються в трудовому договорі.

Інформаційний бюлетень – Самозайнятість у Швейцарії

Особи з України зі статусом захисту S можуть працювати в Швейцарії як наймані працівники або як самозайняті особи.

Перші кроки:

Проінформуйте соціальні служби (притулку), якщо ви хочете розпочати власну справу. Заздалегідь доцільно обдумати такі питання:

- Яку я маю мету, працюючи на себе? Яких особистих і матеріальних цілей я хочу досягти за допомогою своєї діяльності?
- Чи можу я добре організувати себе в Швейцарії та розраховувати на підтримку?
- Чи зможу я вирішити адміністративні питання й організувати допомогу з перекладом у разі необхідності?
- Як я можу зацікавити клієнтів своєю ідеєю, якщо я, наприклад, також стикаюся з мовним бар'єром?
- Чи маю я фінансове забезпечення та достатні резерви?
- Що я буду робити, якщо моя індивідуальна підприємницька діяльність піде не за планом? Які альтернативи самозайнятості я бачу?

Що мені потрібно, якщо я хочу розпочати власну справу?

Бізнес-модель

Бізнес-план – це насамперед інструмент, який демонструє засоби, за допомогою яких бізнес-ідея буде реалізована. Бізнес-план являє собою опис стратегії. Заявка має містити інформацію про заплановану діяльність та наявні для реалізації цієї діяльності фінансові та операційні ресурси.

Внесення запису до Реєстру юридичних осіб (Handelsregister)

Для індивідуальних підприємців із оборотом від 100 000 швейцарських франків запис до Реєстру є обов'язковим. Після цього назва компанії захищається у відповідній сфері діяльності. Реєстрація також тягне за собою такі зобов'язання, як ведення бухгалтерського обліку.

Соціальні внески

Самозайняті особи повинні зареєструватися в компенсаційному фонді (Ausgleichskasse), щоб сплачувати внески «першої колони» (пенсійне страхування та на випадок втрати годувальника (AHV), страхування на випадок втрати працездатності (IV), схема заміщення доходу (EO) на випадок проходження військової або цивільної служби). Розмір відрахувань залежить від обороту. На відміну від найманих працівників, які

сплачують внески спільно з роботодавцем, самозайняті особи повинні сплачувати їх самостійно. Самозайняті особи, які є членами професійного об'єднання, зобов'язані долучатися до фонду об'єднання.

Коли ви стаєте самозайнятим підприємцем, ви також повинні подбати про такі види страхування:

- медичне страхування
- страхування на випадок втрати заробітку
- страхування від нещасних випадків на виробництві та поза виробництвом
- страхування на випадок безробіття

Податкові зобов'язання з ПДВ

Самозайняті особи, які досягають обороту понад 100 000 швейцарських франків, є платниками ПДВ за деякими винятками (наприклад, страхування, охорона здоров'я або сільське господарство). Вони повинні зареєструватися у Федеральному податковому управлінні (EStV). На сайті управління можна безпосередньо зареєструватися як платник ПДВ або перевірити, чи є для цього передумови.

Розташування бізнесу

Якщо вам потрібен офіс або магазин, врахуйте вартість оренди. Якщо ви хочете працювати вдома, вам потрібна згода вашого орендодавця. Крім того, діяльність не повинна призводити до погіршення якості життя сусідів та оточення (наприклад, призводити шум).

Доходи

Якщо ви отримуєте дохід, ви повинні повідомити про це соціальну службу. Це може вплинути на розмір грошової підтримки (соціальної допомоги). Якщо дохід перевищує певну суму, соціальна допомога більше не виплачується. Це стосується не лише прямих соціальних виплат, але й, наприклад, платежів на житло або внесків на медичне страхування.

Подача заявки

Якщо ви бажаєте розпочати індивідуальну підприємницьку діяльність, вам необхідно подати заяву до Управління з економічних питань (AWI) в місті Берн. Для цього вам знадобиться:

- копія посвідчення типу S (якщо вже є, в іншому випадку – позитивне рішення Державного секретаріату з питань міграції (SEM) про надання тимчасового захисту);
- копія паспорта (за наявності);
- Заява у формі листа, в якій документально підтверджуються вищезазначені вимоги.

Заявку з усіма документами та підписами бажано надсилати електронним листом або поштою на адресу Управління з економічних питань (AWI):

Bewerbung | Information | Beratung

Gutenbergstrasse 40b
CH-3011 Bern
T 031 311 91 55
info@triiio.ch
www.triiio.ch

Stadt Bern

Direktion für Bildung
Soziales und Sport

Kompetenzzentrum Arbeit KA

E-mail: info.ae-bew@be.ch

Amt für Wirtschaft
Arbeitsmarktaufsicht
Laupenstrasse 22
3008 Bern

Додаткову інформацію, яку необхідно знати про самозайнятість (наприклад, страхування), ви можете прочитати за посиланням (англійською мовою):

<https://www.ch.ch/en/work/self-employment/>

Якщо у вас виникнуть питання щодо самозайнятості, співробітники Управління з економічних питань у місті Берн будуть раді допомогти:

Управління з економічних питань, Управління ринку праці, Лаупенштрассе 22, 3008 Берн, тел. +41 31 633 55 85

Додаткові корисні посилання

- Семінари TRiiO / Центр компетенції для роботи з пошуку роботи в Швейцарії: <https://www.triiio.ch/angebot/workshops-ukraine/>
- Агенція з працевлаштування RAV: <https://www.weu.be.ch/de/start/themen/wirtschaft-und-arbeit/arbeitnehmende/anmelden-rav-alk.html>
- Staatssekretariat für Migration SEM (Інформація для осіб з України, що потребують захисту): <https://www.sem.admin.ch/sem/de/home/sem/aktuell/ukraine-hilfe.html>
- Профорієнтація: <https://www.biz.bkd.be.ch/de/start/themen/informationen-fuer-gefuechtete-aus-der-ukraine.html>
<https://www.berufsberatung.ch/dyn/show/194350>
- визнання диплома та консультації: <https://www.heks.ch/was-wir-tun/mosaiq-bern>
- Питання про життя в Швейцарії: https://www.beobachter.ch/beratung/standwithukraine?utm_source=beo-print&utm_medium=offline&utm_campaign=print-textlink_traffic
- Курси німецької мови та поради щодо міграції isa: <https://isabern.ch/>
- Курси німецької мови у Volkshochschule: <https://daf-bern.ch/>